

stvom sa Svevišnjim. Gordost otpočinje s gubitkom ljubavi, odbacivanjem potrebe za Bogom, ali sa željom da svoje „ja“ postavimo na prvo mesto i da ga učinimo postojanim.

Na temu kako prevazići greh je napisano hiljade knjiga. Po pravilu, u njima se preporučuju askeza, molitva i neprestani osećaj sopstvene grešnosti – to jest prevazilaženje gordosti se predlaže kroz nevezanost za ovaj svet.

Kada se čovek odrekne života i počne potpuno asketski da živi, njegova vezanost za svet se smanjuje i na duši mu postaje lakše, čime dolazi do odbacivanja od zemaljskog puta. Ali, čovek nije anđeo i mora da živi i doprinosi produženju života. Ako bi svi krenuli putem asketizma, čovečanstvo bi jednostavno nestalo sa lica Zemlje.

Pojavljuje se sledeće pitanje: kako čovek koji vodi običan način života može da prevaziđe gordost? Odgovor na ovo pitanje se nalazi u Bibliji.

U Bibliji su kodirani zakoni Vasiona. U njoj se alegorijski opisuje nekoliko stadijuma čovekovog pada u greh.

Prvi stadijum greha je zabluda anđela koji je postao đavo. Drugi je greh Adama i Eve, a treći je Kainov greh. Da bi nadvladao gordost, čovek mora principijelno da prevaziđe sva tri stadijuma greha.

Kainov greh je ubistvo, zločin. Da ne bismo počinili zločin, moramo naučiti kako da obuzdavamo svoje životinjske želje i poštujemo zapovesti koje glase: „Ne ubij, ne ukradi, ne čini preljubu!“ Ispravno ponašanje je važan korak ka prevazilaženju gordosti.

U osnovi pogrešnog ponašanja, u osnovi zločina, leži greh na nivou osećanja, odnosno zločin se prvo dešava na nivou osećanja koji prethodi delu. Ubistvo je posledica zavisti, koristoljublja, pohlepe, nadmoći materijalnog nad duhovnim i duševnim. Da ne bi počinio zločin, čovek mora da

prevazilazi svoja nesavršena, grešna osećanja, negativne karakterne osobine.

Sušтина greha Adama i Eve je poklonjenje nagonima, životu. Nagoni su osnova života, a neophodni su čoveku da bi zaštitio i produžio život. Ali kad život postane cilj sam po sebi, kad postane najveće bogatstvo i sreća, on zaboravlja na ljubav, Boga i time započinje njegova degradacija. Za prevazilaženje greha Adama i Eve potreban je viši moralni nivo – tj. da se čovek ispravno ponaša ne samo na nivou postupaka, već i osećanja.

Devet zapovesti blaženstava Isusa Hrista govore o tome kakav treba da bude čovek da ne bi činio greh. Treba da živi dušom, a ne svešću, jer ljubav nastanjuje dušu i treba da mu bude važnija od pravednosti i ispravnosti, a pogotovo od novca, bogatstva i sreće.

Potrebno je menjati karakter, biti milosrdan, iskren, znati kako se komunicira s ljudima, umeti obuzdavati svoje želje. Težiti ka razvoju, a pritom neprestano negovati ljubav u duši.

Greh đavola je gordost. Suština tog greha je da čoveku njegov um, sposobnosti, upravljanje svetom i lična važnost postaju značajniji od ljubavi prema Bogu i prihvatanja Njegove volje. Đavolizam je čovekovo unutrašnje ubeđenje da su mu njegovo „ja” i sebične želje najvažnije u životu, odnosno kad sebe stavlja u prvi plan, a Boga – u drugi.

U jevanđeljskoj sceni iskušavanja u pustinji, Isus Hristos nam pokazuje da gordost realno može da se iskoreni. Kad đavo nudi Hristu vlast nad svim carstvima sveta: „*Sve ovo daću tebi ako padneš i pokloniš mi se.*” (Jevanđelje po Mateju 4:9), to je najveće iskušenje. Hristos mu odgovara da se možemo klanjati i služiti jedino Bogu.

Da ne bismo promašili i da bismo izabrali pravi put: ka Bogu i razvoju, treba shvatiti da je Svevišnji izvor života i

da se jedino Njemu možemo klanjati. Takođe, da smo deo Svevišnjeg i jedno s Njim na Višem planu.

Svakodnevno treba da težimo Tvorcu i da osetimo da je On uzrok svega što postoji, da je izvor svih naših dobrobiti, smisao našeg života, i da su spoznaja Njega i jedinstvo s Njim naša najveća sreća.

Neophodno je da čovek ne samo oplemenjuje svoja osećanja i ponašanje, već i da najdublje transformiše svoju ličnost. Promena ponašanja i osećanja je prilično težak, bolan i dugotrajan proces. Što je spremniji da se menja, razvija, svakodnevno brine o svojoj duši, što su mu ljubav i moral važniji od sopstvenog značaja, života i blagostanja, u toj meri će uspeti da prevlada greh gordosti.

Ne postoje konkretna uputstva, tehnike niti bilo koji metodi koji bi pomogli u prevazilaženju gordosti. Postoji samo jedan recept: neprestano težiti ka Bogu i ljubavi i poboljšavati svoj karakter.

OSNOVNI ORIJENTIRI

Mnogi ljudi veruju da je život najvažnija, suštinska vrednost. Zapravo, podsvesno nam je daleko važnija sopstvena slika sveta, jer ona određuje da li ćemo preživeti ili ne.

Percepcija sveta je ono što nam oblikuje osećanja. Sveti spisi, dati čovečanstvu, pomažu da pravilno izgradimo pogled na svet, odnos prema Bogu, svetu, sebi i ljudima.

Ispravna slika sveta i ispravan sistem prioriteta, odnosno ispravan pogled na svet, neophodan je uslov za prevazilaženje gordosti. Ispravan pogled na svet je pre svega pravilna predstava o Bogu.

Čovečanstvo se neprestano razvija; tokom poslednjih nekoliko hiljada godina dogodile su se gigantske promene čija je suština prelazak s paganizma na monoteizam. Ovo je najvažniji faktor u prevazilaženju gordosti.

Bog je jedan. Monoteizam podrazumeva da je sve božanske prirode, što znači da je sve blagodetno. Dobro i zlo postoje samo spolja, ali s Više, božanske tačke gledišta sve je zakonomerno, sve ima viši smisao i dešava se u skladu sa voljom Božjom.

Bog je trojstven. Postoji materijalno ispoljavanje Tvorca – materijalni svet, duhovno ispoljavanje Tvorca – strukture polja i transcendentalni nivo koji je izvan prostora i vremena.

U Bibliji je napisano da je čovek sazdan po liku i obličju Boga. To znači da je i čovek trojstven: ima ispoljeno i neispoljeno telo – telo polja i postoje viši aspekti. Drugim rečima, čovek je telo, duh i duša.

Bog je čoveku udahnuo dušu: „*A stvori Gospod Bog čoveka od praha zemaljskog, i dunu mu u nos duh životni; i posta čovek duša živa.*” (Knjiga Postanja 2:7). Čovekova duša ima poreklo u Bogu. To znači da se jedinstvo s Bogom i kontakt s Njim odvijaju na nivou duše.

U Starom zavetu je napisano da je gordost udaljavanje od Boga. Isus Hristos je došao da olakša ljudima da se vrate Bogu. Povratak Bogu i jeste prevazilaženje gordosti, prevazilaženje greha đavola.

Po svemu sudeći, u Novom zavetu je kodiran mehanizam prevazilaženja gordosti. Pokušajmo da shvatimo zašto Hrista nazivaju Spasiteljem i pobediocem đavola.

NOVO RAZUMEVANJE

Jovan Krstitelj je, pokušavajući da prevlada gordost, koja je zapravo i razorila Izrael, pozivao na askezu. Živeći u pustinji, hranio se akridom i divljim medom. Njegovi učenici su takođe postili jer je njegova suštinska ideja bila asketizam – apstinencija i nevezanost.

U tom kontekstu, neočekivano i nelogično izgledaju postupci Isusa Hrista i njegovih učenika. Hristos nikad nije pozivao na to da se osećamo ništavnim i najgrešnijim stvorenjima pred Bogom, ni on sam ni njegovi učenici nisu postili nego su vodili običan, svakidašnji način života.

Hristos je razrušio uobičajene stereotipe i doneo potpuno novo razumevanje toga na koji način čovek može da prevlada gordost. Objasnio je da je čovekovo ponašanje posledica njegovih osećanja. Gordost nastaje u najvećim dubinama naše duše, a da bismo je prevazišli, nisu nam potrebne spoljašnje patnje, povlačenje i askeza, već promena ličnosti, pogleda na svet, razmišljanja.

S čim počinje Hristova propoved? Hristos ponavlja ono što je pre toga rekao Jovan Krstitelj: ni Avram niti bilo koji čovek nije otac Jevreja, njihov praroditelj, već je to Bog, koji je u čoveka udahnuo dušu.

Jedino čovek koji je spoznao svoje jedinstvo s Tvorcem može da postavi Boga na prvo mesto. Čovek je tako sazdan: stremljenje da preživi, da sačuva svoje „ja”. Ako bude verovao da je njegovo „ja” odvojeno od Boga, onda će se, spasavajući svoje „ja”, boriti protiv Božje volje.

Ako pak shvatimo da je Bog izvor našeg života, da je naše istinsko „ja” večno i božansko, spasavajući svoje „ja”, mi ćemo stremići ka Bogu i ljubavi. U molitvi „Oče naš” – jedinoj molitvi koju nam je dao Hristos – Bogu se obraćamo kao našem Tvorcu, našem Roditelju, s Kojim smo jedno na suptilnom planu.

U sceni iskušavanja đavola u pustinji, Hristos svojim primerom pokazuje kako se prevladava gordost. Đavo iskušava Hrista na sva tri nivoa – tela, duha i duše.

„I pristupi k Njemu kušač i reče: Ako si Sin Božji, reci da kamenje ovo hlebovi postanu”. Hristos to odbija, odgovarajući: „Pisano je: Ne živi čovek o samom hlebu, no o svakoj reči koja izlazi iz usta Božjih”.

U ovoj, naizgled nerazumljivoj frazi, krije se naučni mehanizam postojanja naše duše. Čovek se hrani na dva nivoa: telu je potrebna fizička energija, koju mu obezbeđuje hrana, dok se duša hrani energijom koju dobija od Svevišnjeg.

Život je isprva nastao kao sveopšta univerzalna duša, a zatim su se iz univerzalne duše izdvajale čestice. Naše duše, kao čestice univerzalne duše, ne mogu da egzistiraju niti da se razvijaju bez više energije koja pristiže od Tvorca.

Sve dok čovekova duša održava jedinstvo s Bogom, on živi i razvija se. Ali čim se ona okrene od Boga i čoveku po-

stane važnije nešto drugo, duša počinje da gubi energiju i čovek postepeno gubi budućnost.

Hristos je takve ljude nazivao mrtvima: „*Neka mrtvi sahranjuju svoje mrtve*“. Fizički, ovi ljudi su i dalje živi, ali nemaju budućnost. Hristos je video da ljudima koji su živeli u Izraelu pre dve hiljade godina nije suđeno da prežive. Oni su i dalje postojali na spoljašnjem, ali ih nije bilo na suptilnom nivou.

Po pravilu, potrebu za Bogom osećamo kad nam je loše. Međutim, kad je u životu sve dobro i kad smo srećni, zaboravljamo na Boga. Ali može li čovek da oseća potrebu za Bogom kad mu je dobro?

Divljak, paganin, zaostao čovek, poštovao je samo one od kojih je osećao strah. Smatrao je da Bog ne može biti samo dobar, već mora da bude zao i moćan – takvom Bogu se treba pokoravati i prinositi žrtve. Da li možemo osetiti potrebu za zlim gospodarom? Da li možemo osetiti potrebu za pravednim? Teško.

Sa stanovišta judaizma, Bog nije samo strog i onaj koji kažnjava, već je i milosrdan. On kažnjava do četvrtog kolena, a oprašta do hiljaditog. To je potpuno nova faza u doživljaju Boga: On brine o ljudima, pomaže im, spasava ih, oprašta im, poučava ih. Odnosno, Bog više nije surovi gospodar, već je nastavnik koji uči i vaspitava čoveka. Čovek već može da oseti potrebu za takvim Bogom, za Njegovom pomoći i milosrđu.

Međutim, kad je čoveku dobro, njemu se čini da nema potrebe da se obraća Bogu, već zaboravlja na Njega i sve više je zaokupljen svojim zemaljskim nagonima i potrebama. U okviru judaizma, ovaj problem ne može da se reši.

Isus Hristos je rekao da Bog nije samo naš Spasitelj, Učitelj i milosrdni Sudija, već da je Bog naš Otac i da smo jedno

s Njim jer smo Njegova deca. Bog nas voli i podržava svakog delića sekunde. Sve dobijamo od Boga – i naš život, i blagostanje, i sve ono što nazivamo srećom.

Kad nam je dobro, potrebno je da se setimo i shvatimo: ako zaboravimo na Boga, sve dobro u našem životu će se izgubiti. Kad nam je dobro, treba da se setimo Boga da bismo preživeli i mi i naši potomci. Kad nam je dobro, treba da se okrenemo ka Bogu, da mu se klanjamo, prihvatamo Njegovu volju, negujemo ljubav prema Njemu u svakoj situaciji. To je prvi korak na putu prevazilaženja gordosti.

„Tada odvede Ga đavo u sveti grad i postavi Ga navrh crkve pa Mu reče: Ako si Sin Božji, skoči dole, jer u pismu stoji da će anđelima svojim zapovediti za tebe, i uzeće te na ruke, da gde ne zapneš za kamen nogom svojom. A Isus reče njemu: Ali i to stoji napisano: „Nemoj kušati Gospoda Boga svog.” (Jevanđelje po Mateju 4:6-8). To znači: ne smemo se egoistično i potrošački odnositi prema sposobnostima koje su nam date s Višeg plana. Drugi korak ka prevazilaženju gordosti je veština da se uzdržavamo od korišćenja ovih sposobnosti.

Svevišnjem ne treba upućivati molitve za dostizanje nekih konkretnih ciljeva. Kad se čovek moli i traži zdravlje i blagostanje, to je zapravo – iskušavanje Boga. Neophodno je prvo da naučimo kako da brinemo o duši, a zatim – o svemu ostalom. Ali kada su nam interesi duha i tela na prvom mestu, kad mogućnosti duše i podsvesti koristimo da bismo obezbedili te interese, u nama se uvećava gordost.

Zatim đavo nudi Hristu sva bogatstva i vlast nad svetom: *„Pokaza Mu sva carstva ovog sveta i slavu njihovu; I reče Mu: Sve ovo daću tebi ako padneš i pokloniš mi se”*.

To je iskušenje na nivou duše: mogućnost upravljanja svetom, prilika da se oseti sopstvena važnost u odnosu na

ceo svet. Hristos odgovara: „*Idi od mene, sotonu; jer stoji napisano: Gospodu Bogu svom poklanjaj se i Njemu jedino služi*”. Ovde je istaknut sistem prioriteta: ljubav i duša trebalo bi čoveku da budu na prvom mestu. To je treći korak ka prevazilaženju gordosti.

Jedna od glavnih prepreka u prevazilaženju gordosti je poklonjenje životu, nagonu samoodržanja. Poklonjenje životu dovodi do izmeštanja koncepta sreće. Da bi nadvladao gordost, čovek mora da oseti da mu je jedinstvo s Bogom mnogo važnije od jedinstva sa spoljašnjim svetom, da je istinska sreća – jedinstvo s Bogom i ljubav prema Njemu.

Bog nije samo strog i milosrdni sudija; Bog je Onaj koji nas je stvorio, koji nas voli i neprestano brine o nama. Bez obzira da li nam je dobro ili loše, uvek treba da osećamo zahvalnost prema Svevišnjem, strahopoštovanje pred Njim. Potrebno je da osetimo da nam najveća sreća dolazi od Boga, a da su svi drugi oblici sreće koje imamo u životu samo odbljesci Božje ljubavi, njene majušne čestice. Čovek koji to shvata, oseća potrebu za Bogom čak i kad mu je sve dobro u životu.

Svaka religija ograničava nagon samoodržanja, primoravajući čoveka da ograniči svoje želje, težnju ka bogatstvu, vlasti, uživanjima. Ali stvar je u tome što je upravo ograničenje ono što životu omogućava da doživi procvat.

Monoteizam podrazumeva dijalektički odnos prema svetu, prema životu. Čovek koji se odriče života, prezire ga i smatra da život nije dostojan njegove ljubavi, pažnje i brige – vene. Takođe vene onaj koji se klanja životu.

Ustaljene religiozne predstave, u skladu s kojima su zadovoljstvo i novac – greh, i da je potrebno svega toga da se odrekemo i budemo u askezi kako bismo očistili dušu, prilično su naivne.

U suštini, nagon samoodržanja ne treba uništavati, niti ga se treba odricati, a tako ni života, već ga treba potčiniti ljubavi. Odnosno, treba se klanjati Bogu i tad neće biti ni prezira prema životu, niti klanjanja životu. Čovek koji oseća ljubav prema Bogu u stanju je da spoji suprotnosti. Takav čovek, ako vlada celim svetom, neće sebe ni uzdizati, niti nipodaštavati.

Da bi se nadvladala gordost, važno je naučiti kako da razmišljamo na dijalektičan način, odnosno videti istovremeno i različitost i jedinstvo sveta. Treba shvatiti da se sve na svetu razvija u skladu sa zakonom Trojstva, kome je određena cela Vasiona – zakonom jedinstva i borbe suprotnosti.

Hristos poziva na to da se prema čoveku treba odnositi kao prema dualnom biću: on je božanski po svojoj prirodi, jer mu je duša proistekla od Boga, a istovremeno je nesavršen i grešan.

Priznanje da smo po svojoj suštini božanski – jedan je od osnovnih uslova za prevazilaženje gordosti, jer to znači da naša duša neprestano održava jedinstvo i nevidljivu vezu sa Svevišnjim, tj. postoji put kojim možemo stići do Boga.

„Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski”, rekao je Hristos. To znači da čovek može i treba da teži Bogu. A kad težimo Bogu, idemo ka Njemu, onda imamo snage, energije, srećni smo, prati nas blagostanje i zdravlje.

Kad shvatamo da je Bog ljubav, kad osetimo da smo satkani iz ljubavi, da je naše istinsko „ja” ljubav, težnja ka Bogu će nam predstavljati sreću i zadovoljstvo, koje izlazi van okvira bola i radosti, dobra i zla.

Odmah nakon Jovana Krstitelja, Hristos poziva: *„Pokajte se, jer se približilo Carstvo Nebesko”*. Pokajati se znači pro-

meniti se. Pokajanje je početna etapa promene karaktera koji je povezan s promenom naših osećanja.

Dok ne oseti jedinstvo s Bogom, čovek se ne može promeniti na dubljem nivou. Kad božansko stupa u prvi plan, a zemaljsko ostaje u drugom, čovek više ne strahuje za svoj život. Prestaje da se klanja životu, dušu mu napuštaju strah, pohlepa, zavist, ljubomora, spremnost da izvrši zločin radi spasenja i očuvanja života, da izda druge radi sopstvene dobrobiti, novca i moći.

Svest o sopstvenoj božanskoj biti, otvara čoveku mogućnost da prevlada koren greha. Ali to je samo šansa, i zato se u Bibliji kaže da se Carstvo Božje postiže dugim i naporim radom: „*Carstvo nebesko na silu se uzima, i siledžije dobijaju ga*”.

Da biste postali sinovi Božji, odnosno istinski osetili jedinstvo s Bogom i primarnost božanskog nad čovekom, da biste se „ponovo rodili”, „u duhu i istini”, potrebno je da uložite napor da promenite sebe – svoj pogled na svet i svoj karakter.

Jedan od glavnih aspekata Hristovog učenja su Zapovesti Blaženstva. One su portret individue koja može da prevlada gordost.

„*Blaženi siromašni duhom*”. „Siromašan duhom” je onaj kome je duša na prvom mestu, jer je ljubav nastanjena u duši. To je onaj kome je ljubav važnija od pravde, principa i toga da je on u pravu. Takav čovek može da prevlada gordost. Ali ako su mu na prvom mestu duh i svest, gordost se ne može nadvladati. Ako mu je telo na prvom mestu, onda je situacija još žalosnija.

„*Blago onima koji plaču...*” „Oni koji plaču” su oni koji u svemu vide volju Božju. Zbog toga, takvi ljudi neće uzvraćati osvetom, mržnjom i osudom na bol koji im je pričinjen.

„*Blago krotkima, jer će naslediti zemlju*”. „Krotki” su oni koji mogu da ukrote svoje želje, nagone, obuzdaju klanjanje životu, koji osećaju da je ljubav prema Bogu važnija od samog života. Ljudima koji umeju da obuzdaju svoje želje je dozvoljeno da imaju novac, zemljište i druga dobra bez opasnosti po dušu. Zemlja je zapravo najveće bogatstvo koje čovek može da poseduje.

„*Blago gladnima i žednima pravde, jer će se nasititi*”. „Gladni pravde” su oni koji teže da upoznaju svet, da upoznaju Boga. Ta istina je Bog. Ljudi koji traže istinu i teže Bogu su oni koji prevazilaze gordost u sebi.

„*Blaženi su milostivi...*” Milosrdan čovek oseća svoje jedinstvo s drugima i zato može da ih poštedi, oprost, žrtvuje se za njih, brine se o njima. U budizmu se ovaj zakon stvaranja sveta takođe opisuje na sledeći način: svet pokreće saosećajnost.

Osećaj jedinstva s ljudima je osećaj Višeg jedinstva u Bogu. Onaj ko je spoznao i osetio svoje jedinstvo s Bogom oseća celu Vasionu kao jedno, takođe i sva živa bića. On oseća jedinstvo s drugim ljudima – i zato postaje milosrdan.

Gordost deli ljude, gordost je nadmoć jednog nad drugim. Čovek koji teži ljubavi i jedinstvu je onaj koji teži da prevaziđe gordost.

„*Blago onima koji su čistog srca...*” Čovek koji je neiskren, koji pokušava da manipuliše ljudima, obmanjuje, lažno svedoči, neko je ko nikad ne može savladati gordost.

„*Blago onima koji mir grade...*” Mirotvorac je onaj koji može da promeni svoju liniju ponašanja, svoju sliku sveta da bi u toku konflikta pronašao nešto zajedničko sa svojim protivnikom. Rešavanje konflikta bez osećaja jedinstva je nemoguće.

Hristove zapovedi koje pozivaju na milosrđe, iskrenost, razumevanje bližnjeg i unutrašnji otpor zlu zapravo su uputstvo za prevazilaženje gordosti.

Deset Mojsijevih zapovedi su takođe uputstva za prevazilaženje gordosti.

Glavna zapoved u judaizmu je pozivanje da se Bog voli više od svega, da stremimo ka Bogu. To je osnova za prevazilaženje gordosti.

Zapoved „*Ne pravi sebi idola...*” znači da ne treba da se klanjamo nikome i ničemu osim Bogu. Gordi osoba se uvek nečemu ili nekome klanja – sebi ili drugima.

„*Ne uzimaj uzalud imena Gospoda Boga svog...*” – znači da treba da osećamo strahopoštovanje pred Bogom. Kad čovek u prazno priča o Bogu, s nepoštovanjem ili prezirom, on svoje „ja” podsvesno postavlja u prvi plan – i tada gordost postaje nepremostiva.

„*Sećaj se dana odmora i svetkuj ga...*” – to znači da povremeno prestanemo da težimo zemaljskom, da bi se zaustavila vezanost za život. Najmanje jedan dan u nedelji treba posvetiti Bogu, molitvi, preusmeravati se na božansku logiku i ne vezivati se za život.

Kad čovek zaboravlja na to da je povremeno potrebno da se isključi iz života, da smanji klanjanje životu, kad ne posti, apstinira i moli se, neminovno biva usisan u vrtlog životne uskomešanosti. Tad se uvećava njegova vezanost za život, duša mu gubi energiju i on oseća bol, a potom bolesti duše izazivaju duhovne i telesne bolesti.

Od velike važnosti je sledeća zapoved: „*Poštuj roditelje svoje, da dugo poživiš na zemlji*”. Upravo nam roditelji pomažu da steknemo prva iskustva opraštanja, prihvatanja bola, potčinjavanja, poštovanja – na taj način se oblikuje naš model odnosa prema okruženju i Bogu.

Kad čovek od detinjstva navikne da uvažava svoje roditelje, poštuje ih i ne osuđuje, prihvata i bol i nepravdu s njihove strane i dalje ih poštujući, takav čovek će se korektno odnositi prema ljudima, gradiće zdrave i funkcionalne odnose. On će moći da se žrtvuje, da voli, da oprašta.

Ako dete ne poštuje roditelje, ako ne može da im oprost, kasnije, kad odraste, neće moći da oprost supružniku i raspašće mu se porodica. Osim toga, teško da će dugo poživeti jer neće moći pravilno da prihvati stresne situacije. Jedan od glavnih faktora prihvatanja bolne situacije je umeće da sačuvamo ljubav i dobrodušnost.

VERA I RELIGIJA

Nedavno mi je jedna prijateljica ispričala o svom problemu:

– Moja majka, nekadašnji komunista, počela je da veruje u Boga i postala je pravoslavna vernica. Nakon toga se komunikacija s njom iskomplikovala. Smatra da je uvek u pravu i zahteva od mene da živim u skladu sa određenim programom. Revnosno sprovodi rituale, redovno posećuje crkvu i sve vreme pokušava da mi nametne svoje mišljenje.

Budistički monasi su mi poklonili prelep tepih koji sam okačila u svom stanu. Kad mi je majka bila u poseti, videla je ovu prostirku i zatražila od mene da je uklonim. S obzirom na to da sam odbila, sama ga je umotala i sakrila u najudaljeniji ugao. Naravno, problem nije u prostirci, već u tome što joj se karakter nije promenio nabolje. Zašto se to dogodilo?

– Razlog je u pogrešnoj percepciji sveta, nedostatku ljubavi u duši i nerazumevanju kako svet funkcioniše – odgo-